

Kunnanvaltuusto	§ 50	24.08.2020
Kunnanhallitus	§ 163	31.08.2020
Kuntakehityslautakunta	§ 85	11.11.2020

Valtuustoaloite 24.8.2020 Vesiliikuntakeskuksen sijaintivaihtoehdon selvittäminen Isolammin ympäristöön Kapulin alueelle

274/00.02.00/2020

Kunnanvaltuusto 24.08.2020 § 50

Heli Hallikainen ja muut allekirjoittaneet esittivät seuraavan valtuustoaloitteen valtuuston kokouksessa 24.8.2020:

"Me allekirjoittaneet esitämme, että kunta tutkii vaihtoehdon sijoittaa Vesiliikuntakeskus Isolammin lammen läheisyyteen Kapulin alueelle.

Sijaintivaihtoehdossa on tutkittava Yandexin ylijäämälämmön hyödyntäminen hankkeessa sekä arvioitava sen vaikutus kustannussäästöihin verrattaessa muihin vesiliikuntakeskukselle kaavailtuihin sijaintivaihtoehtoihin.

Ylijäämälämmön hyödyntäminen on ekologista ja samalla Mäntsälä profiloituisi edelläkävijäksi tässä asiassa. Hankkeen mainos- ja markkina-arvo olisi varmasti huomattavan iso ja sitä voitaisiin hyödyntää kunnan ja Nivoksen muussa markkinoinnissa profiloituen edelläkävijäksi energia-asioissa maassamme.

Yandexin ylijäämälämmön hyödyntämisen lisäksi on tutkittava erilaiset muut tekniset ratkaisut, jotta vesiliikuntakeskuksen ylläpito on mahdollisimman ekologisesti kestävä ja taloudellista (mm. ilman- ja veden lämmön talteenotto, nykyaikaiset vedensuodatusjärjestelmät UV ja otsonointi, aurinkoenergia hyödyntäminen ym.).

Selvitykseen on osallistettava MYK ja Nivos mukaan. Lisäksi on selvitettävä Kapulin alueen yritysten kiinnostus mukaantuloon hankkeeseen. Yritykset voisivat esim. tarjota liikunta- ja virkistyspalveluita henkilökunnalleen ja hyödyntää muutoinkin aluetta ulkoilualueena. Alueen kehittäminen toisi lisäarvoa kaikille alueen yrityksille, joten kaikkien alueen yritysten kiinnostus hankkeeseen tulee selvittää.

Isolammin alueesta voisi yhdessä vesiliikuntakeskuksen kanssa tulla viihtyisiä ja monipuolinen ulkoilualue jossa lampea tai muita mahdollisesti rakennettavia ylijäämälämmöllä lämmitettäviä ulkoaltaita voitaisiin hyödyntää ulkouintimahdollisuuteen vesiliikuntakeskuksen yhteydessä. Lammen kauniiseen miljööseen voitaisiin tehdä viihtyisiä ulkoilureitti lammen ympäri ja alueen yrityksille sekä heidän henkilökunnalleen voitaisiin tarjota monipuolisia palveluita. Samassa yhteydessä voisi toimia myös esimerkiksi kahvila tai jopa lounasravintola kokoustiloineen sekä paljon muita palveluita.

Mikäli vesiliikuntakeskus päädytään toteuttamaan Kapulin alueelle Isolammin läheisyyteen voisi hankkeesta olla apua käytön volyymin

kasvaessa kunnan sisäisen liityntäliikenteen käynnistämiseen välille Kapuli, keskusta, linja-autoasema ja juna-asema. Liityntäliikenne auttaisi sekä Kapulin työmatkalaisia että vesiliikuntakeskuksen asiakkaita sekä myös keskustan ja juna-aseman välillä liikkuvia, joten sen kokeilua kannattaisi harkita hankkeen yhteydessä. Yhdessä työmatkaliikenteen sekä juna-aseman ja vesiliikuntakeskuksen käyttäjien kanssa sisäinen liikenneväylä voisi saavuttaa sellaisen käyttäjämäärän, että se olisi kannattava ja hanke mahdollistaisi näin vihdoin Mäntsälän sisäisen liikenteen käynnistämisen palvelen samalla myös keskustan ja juna-aseman välistä muuta liityntäliikennettä.

Energiatehokas Yandexin ylijäämälämpöä hyödyntävä monipuolinen Vesiliikuntakeskus kauniissa lampimiljöössä olisi varmasti edelläkävijä maassamme ja saavuttaisi laajaa uutisarvoa sekä erottuisi muista uintikeskuksista monipuolisena matkailukohteena parantaen huomattavasti Mäntsälän imagoa ja vetovoimaa. Vesiliikuntakeskuksen muut edut kunnalle ja sen asukkaille ovat myös ilmeiset mm. terveyden edistämisen, vesiliikunnan, vesikuntoutuksen, alueen uimataidon kehittämisen ja koulujen uimaopetuksen järjestämisen sekä asukkaiden viihtyisyyden kannalta.

Mäntsälä tarvitsee vesiliikuntakeskuksen täydentämään palvelutarjontaa asukkaiden hyvinvoinnin lisäämiseksi sekä uusien asukkaiden houkuttelemiseksi.

Yandexin ja Isolammin sijainnin vaihtoehto tulee selvittää pikaisesti ja ottaa huomioon paikkavaihtoehtoissa hankkeen päätöksenteossa.

Mäntsälässä 24.8.2020"

Päätös: Valtuusto päätti lähettää aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Liite 1. Aloite

Kunnanhallitus 31.08.2020 § 163

Kunnanjohtajan päätösesitys

Kunnanhallitus lähettää aloitteen kuntakehityspalvelujen valmisteltavaksi.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kuntakehityslautakunta 11.11.2020 § 85

Valtuustoaloitteessa 24.8.2020 esitetään vesiliikuntakeskuksen sijaintipaikan tutkimista Isolammin lammen läheisyyteen Kapulin alueella ja että sijaintivaihtoehdossa mm. tutkitaan Yandexin ylijäämälämmön hyödyntämistä hankkeessa.

Kapulien aluetta ja Isolammen lammen läheisyyttä on selvitetty ja on tehty

vertailulaskelma vertailtuna Urheilupuiston rakennuspaikkavaihtoehtoon jäähallin vieressä. Laskennoissa on käytetty samaa rakennuskokonaisuutta ja lämmöntarvetta kummassakin paikassa. Ylijäämälämmön hyödyntämisestä tehdyt laskelmat on tehnyt Nivos Vesi ja Lämpö Oy. Nivos Oy:n vertailulaskelman mukaan alueella muodostuvan ylijäämälämmön hyödyntäminen vesiliikuntakeskuksen energiaksi ei kyseisillä laskenta-arvoilla ole kaukolämpöä edullisempi ratkaisu, kun huomioidaan tarvittavat ylijäämälämmön hyödyntämisen edellyttämät lisäinvestoinnit (takaisinmaksuaika noin 29 vuotta).

Myös Urheilupuiston alueella voidaan hyödyntää ylijäämälämpöä jäähallilta. Jäähallin lauhdelämmön hyödyntäminen vaatii pienemmät investoinnit ja siten on taloudellisesti kannattavampi (takaisinmaksuaika noin 7 vuotta). Laskelmien mukaan kumpaisessakin rakennuspaikassa voidaan lämmitykseen tarvittavasta energiasta kattaa ylijäämälämmöllä enimmillään n. 70%, loppuosuus katetaan kaukolämmöllä.

Muut aloitteessa esitetyt tekniset ratkaisut ylläpidon ekologisuuden ja taloudellisuuden osalta (mm. ilman- ja veden lämmön talteenotto, nykyaikaiset vedensuodatusjärjestelmät UV ja otsonointi, aurinkoenergia hyödyntäminen) on mahdollista toteuttaa missä tahansa sijaintipaikassa ja se on hankkeen jatkosuunnittelussa päätettäviä asioita.

Kuntakehityslautakunta käsitteli vesiliikuntakeskuksen paikan linjausta 10.6.2020 kokouksessaan. Paikan perusteluihin mainittiin, että paikan tulee olla keskeinen, koska kyseessä on julkinen rakennus, jonka päivittäiset käyttäjämäärät ovat isoja. Paikkoja on tarkasteltu mm. kirkonkylän asutuksen, väestörakenteen sekä kirkonkylän kouluverkon suhteen. Lisäksi sen tulee olla erityisen hyvin saavutettavissa kevyen liikenteen kannalta.

Kapulिन ja Isolammen ympäristön osalta sijainti ei ole keskeinen kirkonkylän asutuksen, väestö- ja muun yhdyskuntarakenteen kannalta. Kirkonkylän alueen kouluilta ei ole lyhyttä matkaa vesiliikuntakeskukseen.

Vesiliikuntakeskuksen sijoittaminen Kapuliin vaatisi merkittävän kevyen liikenteen väylien investoinnin junaradan ja moottoritien yli/ali ja tekee siten rakennuspaikan toteuttamisesta merkittävästi kalliimman verrattuna esim. Urheilupuistoon. Etäisyys on linja-autoasemalle noin 3,4 km ja rautatieasemalle noin 2,6 km, joten sijainti ei ole hyvin saavutettavissa kevyen liikenteen kannalta.

Ensisijaisesti vesiliikuntakeskuksen palvelut tulisi tarjota kuntalaisille mahdollisimman houkutteleviksi. Kapulin alueen yrityksille ja niiden työntekijöille voidaan tarjota mahdollisuutta hyödyntää vesiliikuntakeskuksen palveluja myös Urheilupuiston alueella.

Vesiliikuntakeskuksen sijoittaminen Kapulin työpaikka-alueelle ei ylijäämälämmön hyödyntämisen kannalta ole taloudellisesti, eikä myöskään kuntalaisten saavutettavuuden kannalta perusteltua. Tästä johtuen Kapulin alueen yritysten kiinnostusta vesiliikuntakeskuksen palvelujen mahdollisesta käyttämisestä ei tässä vaiheessa lähdetty selvittämään laajemmin.

Koska ylijäämälämmön hyödyntäminen rakennuksen lämmitysenergiaksi ei ole Nivos Vesi ja Lämpö Oy:n laskeman mukaan taloudellisesti perusteltua, voidaan arvioida, että myöskään ulkoaltaiden vedenlämmitys ei ole taloudellisesti kannattavaa. Mahdolliset ulkoaltaat sijainnista riippumatta lisäävät investointi- ja ylläpitokustannuksia, joita ei ole huomioitu aiemmin esillä olleissa investointi- ja elinkaarikululaskelmissa.

Vesiliikuntakeskus Kapulin alueelle sijoituessaan aiheuttaisi merkittävää henkilöautoliikenteen kasvua Kapulin alueella lisäten Isolammintien ja Kehä V kuormitusta. Risteyksen kehittäminen on kunnan liikenteellisiä kärkihankkeita, mutta ratkaisut tulevista järjestelyistä on vielä kesken ELY-keskuksen kanssa käytävissä neuvotteluissa. Joka tapauksessa henkilöautoliikenteen kasvu merkittäväällä raskaan liikenteen logistiikan työpaikka-alueella aiheuttaa kasvaneen riskin liikenneturvallisuuteen.

Aloitteessa on esitetty hankkeen myötä sisäisen liityntäliikenteen käynnistämistä Kapuli, keskusta, linja-autoasema ja juna-asema -välille. Ko. liityntäliikenteen kustannuksia ei tässä vaiheessa ole arvioitu ja siihen vaikuttaa merkittävästi liityntäliikenteen vuoroväli. Sisäinen liityntäliikenne aiheuttaa lisää käyttötalouskustannuksia.

Yhteenvetona

Hyödyntämällä Yandexin ylijäämälämpöä ei ole saavutettavissa sellaista taloudellista hyötyä tai kustannussäästöä, joiden myötä vesiliikuntakeskus olisi edes taloudellisesti perusteltua sijoittaa Kapulin alueelle ja Kapulin sijainnista aiheutuisi myös muita merkittäviä kuluja hankkeelle (mm. uusi kevyen liikenteen väylä, sisäinen liityntäliikenne). Yhdyskuntarakenteellisesti Kapulin alue ei sovellu vesiliikuntakeskuksen sijaintipaikaksi.

Vesiliikuntakeskuksen sijaintipaikkapäätös käsitellään erillisenä pykälänä samassa kokouksessa tämän aloitteen käsittelyn kanssa.

Kuntakehitysjohtajan päätösesitys

Kuntakehityslautakunta antaa esittelyosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen ja lähettää vastauksen edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.